जि.प्र.का. सप्तरी द.नं. ११/०४८/०४९

राजविराज दैनिक

स.जि.हु.का.द.नं. ५/०६४/०६५

वर्ष ३४ अंक १६८ २०८१ साल माघ १८ गते शुक्रबार (31 Jan. 2025 Friday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajbirajdainik.com.np

लागु औषधको दुर्व्यसनबाट टाढा रहौं

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य बिग्रन्छ, धन सम्पतिको वर्वाद गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपुरणिय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थदेखी टाढा रहौं ।

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : गान्धीजीको अन्तिम उपवास ... ३ पृष्ठमा : 'सूचना प्रविधि क्षेत्रबाट मात्रै ... ३ पृष्ठमा : हेलिकप्टर र यात्रुबाहक ...

रंगिन काउलीतर्फ उपभोक्ताको आकर्षण बढ्दै

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १७ माघ ।

राजविराजस्थित तरकारी हाट बजारमा अहिले विभिन्न रङ्गका काउली बिक्रिका लागि आउन थालेपछी उपभोक्ता त्यसतर्फ आकर्षित हुँदै गएका छन् ।

पहिला पहिला सेतो र हरियो मात्र काउली बिक्रि हुने यस हाट बजारमा अहिले रङ्गीचङ्गी काउली आउन थालेपछी उपभोक्ताहरु त्यसतर्फ आकर्षित भएका हुन् ।

राजविराज ७ स्थित तरकारी हाट बजारमा अहिले सेतो र हरियोका साथै गुलाबी, बैजनी र पहेलो रङ्गको काउली पनि विक्री हुन थालेको छ । ती दुबै काउली भन्दा स्वाद समेत फरक हुने गरेकाले यहाँका उपभोक्ताको रङ्गिन काउलीतर्फ आकर्षित भएका छन ।

सेतो रङ्गको काउलीको स्वाद बाह्रै महिना चाख्न पाएका उपभोक्ता अहिले तरकारी बजारमा अन्य रंगका काउलीहरु पनि पाउन थालेपछी फरक स्वादका लागी रङ्गीचङ्गी काउली किन्ने गरेको तरकारी व्यवसायी कुशेश्वर साहले बताए ।

सेतो र हरियो काउली

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

प्रयागराजको महाकुम्भमा सप्तरीका एउटै पालिकाका दुई महिला सम्पर्क विहिन

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १७ माघ ।

भारतको उत्तर प्रदेशस्थित प्रयागराजमा लागेको विशाल महाकुम्भ स्नान गर्न पुगेका सप्तरीका एउटै पालिकाका दुई महिला सम्पर्कबिहिन भएका छन ।

मंगलवार कुम्भ स्नानको क्रममा मध्यराती भच्चिएको भागदौडमा जिल्लाको तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका १ तिलाठी टोलकी ६० वर्षिया सुनैना देवी झा भागदौडका क्रममा सम्पर्क बिहीन भएको छोरा ललितले बताएका छन् ।

यस्तै सोही पालिका वडा ३ सकरपुराका ६५ वर्षिय बुलबुल खंग पनि सोही दिनदेखि कुम्भ स्थलबाट सम्पर्क बिहिन भएको वडा अध्यक्ष रमेश मुखियाले जानकारी दिएका छन् । दुवैका आफन्त अहिले भारतीय प्रहरीको समन्वयमा खोजी कार्य गरिरहेको परिवारजनले जनाएका छन् ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रवक्ता प्रहरी नायब उपरिक्षक जीतेन्द्र कुमार बस्नतेले भारतको प्रयागराजमा कुम्भ स्नानका लागि गएका दुई जना नेपाली तीर्थयात्री हराईरहेको चर्चा सुनिएपनि पीडितका परिवारले भने आफुहरुलाई कुनै जानकारी र सम्पर्क नगरेको बताए । यद्यपी यसबारे पीडित भनिएका परिवारबाट कुरा बुझेर खोजतलाशका लागि भारतीय प्रहरी अधिकारीहरुसँग समन्वय र पहल गरिने उनको भनाई छ । यहाँबाट दैनिक सयौंको संख्यामा तिर्थयात्रीहरु कुम्भ स्नानका लागि प्रयागराजतर्फ जाने गरेका छन् ।

रिटर्नी फेडरेसन नेपाल सप्तरीको अधिवेशन सुरु

रिटर्नी फेडरेसन नेपाल
Returnee Federation Nepal
जिल्ला कमिटि सप्तरी
दोस्रो जिल्ला अधिवेशन २०८१

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १७ माघ ।

रिटर्नी फेडरेसन नेपाल सप्तरीको दोस्रो जिल्ला अधिवेशन बिहीबरदेखी राजविराजमा सुरु भएको छ ।

राजबिराजस्थित नेकपा एमाले पार्टीको सभाहलमा रिटर्नी फेडरेसन नेपाल सप्तरीको दोस्रो जिल्ला अधिवेशन २०८१ सुरु भएको हो ।

रिटर्नीको केन्द्रीय अध्यक्ष उत्तम अधिकारीको प्रमुख आतिथ्य तथा जिल्ला कमिटी अध्यक्ष यदुनन्दन यादवको अध्यक्षतामा सुरु भएको अधिवेशनमा रिटर्नी फेडरेसनको बारेमा संस्थाकी केन्द्रीय सचिव तथा मधेस प्रदेश इन्चार्ज समेत रहेकी सरिता चौधरीले जानकारी गराईन ।

अधिवेशनमा विदेशबाट फर्किएपछि नेपाल परिचय विहिन अवस्थाका प्रवासी नेपालीलाई स्वदेशमै ज्ञान, सिप, पुँजी, अनुभव र जागरको सदुपयोग गरी आय आर्जन गर्न सकिन्छ भनेकुरामा जोड दिएका थिए ।

अधिवेशनको उदघाटन सत्रमा नेकपा एमाले पोलिट व्युरो सदस्य तथा सप्तरी इन्चार्ज सुमनराज प्याकुरेल, नेकपा एमाले केन्द्रीय सदस्य सरिता गिरि यादव, नेकपा एमाले जिल्ला अध्यक्ष ताराकान्त चौधरी, नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरीको सहसचिव कृष्ण कुमार मण्डल, जिल्ला जनसंगठन समन्वय संयन्त्र सप्तरी प्रमुख दुर्गानन्द ठाकुरले आफ्ना मन्तव्य राखेका थिए भने रिटर्नीहरुको सहभागीता रहेको थियो ।

फेडरेसनको वि. स. २०७८ पौष १६ गते नेकपा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले स्थापना गरेका थिए ।

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !! भर्ना खुल्यो !!!

श्री पञ्चमी (सरस्वती पूजा) २०८१ को पावन अवसरमा
शैक्षिक सत्र २०८२ का लागि प्ले-ग्रुप देखि कक्षा ७ सम्म धमाधम भर्ना लिईदैछ।

डे बोडर्स र बोडर्सको समेत व्यवस्था भएको

श्री पञ्चमी को पावन अवसरमा सरस्वती पूजाको दिन निशुल्क भर्ना लिइदैछ ।

St. Xavier's School

राजविराज ८, मदननगर-पर्साही जाने बाटो
सर्म्पक नं. ९८०४७३८१९९, ९८१७७२६२२६, ९८१४७६५१२२, ९८१९९६९२६३, ९८१८०२५११६

सूचनाको हकको सम्मान र प्रवर्द्धन गरौं ।

सार्वजनिक निकायले:
- अनिवार्य रुपमा सूचना अधिकारी तोकौं,
- सूचना अधिकारीलाई सूचनामा पहुँच दिऔं,
- माग गरिने सूचना सहज रुपमा समयमै उपलब्ध गराऔं,

सूचना मागकर्ताले:
- सूचना चाहेको निकायबाटै सूचना माग गरौं,
- सूचना माग गर्दा प्रयोजन स्पष्ट खुलाएर मात्रै मागौं,
- प्राप्त सूचनाको सदुपयोग गरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय ....

विद्यालयमा मातृभाषाको पढाई आवश्यक

विद्यालयको पाठ्यक्रममा स्थानियस्तरको मातृभाषाको पाठ्यक्रम लागु पर्ने अवस्था आएको छ । आफ्नो मौलिकता हराइरहेको बेला भाषा पनि लोप हुने अवस्थामा पुगेको छ । अहिले सामुदायिक विद्यालयहरुमा नेपाली र संस्थागत विद्यालयमा अंग्रेजी भाषामा पठाइने गरिन्छ । त्यसबाहेक विद्यालय परिसरमा पनि आ-आफ्नो सोही भाषा अनुसार बोल्ने गरिन्छ ।

कतिपय मातृभाषाका पाठ्य सामाग्रीहरु तयार भइसके पनि त्यसको व्यवहारमा प्रयोग हुन सकेको छैन । मातृभाषामै पठनपाठन गराइए विद्यार्थीले छिटो बुझ्ने र सजिलै ग्रहण गर्न पनि सक्छन् । तर, नेपालमा एक भाषा नीति अनुरुप अन्य मातृभाषाहरुले अगाडि बढ्ने मौका पाइरहेका छैनन । हरेक वर्ष २१ फरवरीका दिन अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा दिवस मनाइए पनि औपचारिकताका अलावा केही हुन सकेको देखिदैन ।

हरेक मातृभाषीले जबसम्म आफ्नो मातृभाषाको यथोचित सम्मान र संवैधानिक रुपमा मान्यता पाउँदैन । तबसम्म नेपालमा बोलिने विभिन्न मातृभाषा फस्टाउन सक्ने अवस्था हुँदैन । हरेक मातृभाषीको आफ्नै मातृभाषामा कम्तीमा प्राथमिक तहको पठन-पाठन गर्न पाउनु उसको नैसर्गिक अधिकार हो । तर, हालसम्म मैथिली, भोजपुरी, अवधि, थारु जस्ता मातृभाषाहरुको अवस्था दनयीन छ । तसर्थ मातृभाषहरुमा पठन-पाठनलाई तीब्रता दिंदै ती मातृभाषहरुको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विस्तारका लागि तीनै तहका सरकार संवेदनशील बन्न जरुरी रहेको छ ।

डा. ललन प्रसाद रौनियार
Dr. Lalan Prasad Rauniyar
MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338
कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह
Dr. Saroj Kumar Sah
MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288
हाड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव
Dr. Jayanti Yadav
M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)
हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC Reg No. : 15312
बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कृताञ्जली स्वास्थ्य क्लिनिक, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

गान्धीजीको अन्तिम उपवास र हत्याको दुखद् घटना

सञ्जय पन्थी

काठमाडौँ, १७ माघ (रासस) ।

महात्मा गान्धी जीवनका अन्तिम दिन साह्रै निराश हुन पुगेका थिए । दैनिक बिहान र साँझ प्राथना गर्थे । प्राथनापछिको व्याख्यानमा आफ्नो मृत्युको पुकारा गरिरहन्थे । कारण, देशमा स्वतन्त्रतापछिको बर्बरताको साक्षी बन्नु पर्दा उनी दुःखी थिए । हिन्दू र मुस्लिम समुदायबीच द्वन्द्व चलिरहेको थियो । भारत अशान्त थियो । राजनीतिमा आफैंले विश्वास गरेका व्यक्ति शासक थिए तर उनको विचारको सुनुवाइ भइरहेको थिएन ।

गान्धीको जीवनमा २४ वर्षसँगै व्यतीत गरेका स्व नारायणभाइ देसाईका अनुसार गान्धीको जीवनको अन्तिम आमरण अनशन १३ जनवरी १९४८ मा बिहान ११:५५ बजे बिडला हाउस दिल्लीमा भएको थियो । त्यसो त जातीय दङ्गा र विभाजनले अक्रान्त तत्कालीन भारतमा समाधानका अथक सूत्र उनी साबित थिए । त्यसैले उनले जनवरी १२ मा नै आफ्नो अनशन घोषणा गरे, दिल्लीमा हिंसा नरोकिएका भन्दै शान्तिका लागि उनी अनशन बसेका थिए । उनले भनेका थिए- मेरा सबै अपिलहरू व्यर्थ साबित भएका छन् । मलाई डर छ कतै यो हिंसा विस्फोट हुने त हैन । त्यसैले भोलि बिहानदेखि मेरो अनिश्चितकालीन अनशन शुरु हुनेछ । म अहिंस्रक व्यक्ति हुँ र अहिंस्रक व्यक्ति असहाय हुन सक्दैन, उसले हार स्वीकार गर्न सक्दैन र त्यसैले म आफूलाई क्रूसमा अर्पण गर्दैछु । म अहिंसाको साधक भएकाले ममा कुनै कमी छ कि भनेर परीक्षण गर्नको लागि पनि मैले यो साधना गर्नुपर्छ ।

गान्धीजीको अनशनको दिन, बिडला हाउसमा भारतीय र विदेशी पत्रकारको यति ठूलो भीड थियो कि त्यस अनशनले एउटा नयाँ आयाम थियो, जुन उनको कलकत्ता अनशनमा त्यति व्यापक थिएन । पत्रकार छक्क परे किन गान्धीजीले अचानक एक दिन अगाडि नै यो उपवास किन घोषणा गरे ? केही मानिस भन्दै थिए कि गान्धीजीले मुस्लिमका लागि यो अनशन गरे, केही मानिस भन्दै थिए, कि गान्धीजीले पाकिस्तानले आफ्नो ५५ करोड रूपैयाँ दिलाउन । तर बिडला भवनको आँगनमा घाम तापेर सुतिरहेका ७८ वर्षीय गान्धीका लागि यी कुरा सामान्य थिए । गान्धीजीलाई देशवासीको पीडा राम्ररी जानकारी थियो र सायद त्यसैले उनले हिंसा विस्फोटको खतरा महसुस गरेका थिए । हिंसालाई नजिकबाट उनले नियालिरहेका थिए । उनले आफ्नो ज्यान बलिदान दिएर भए पनि यो देश र दिल्ली बचाउनु पर्छ भन्ने महशुस गरे ।

गान्धीको अनशन उनको अन्तःस्करणको आवाज थियो, केबल उनले मात्र महशुस गरे । हिंसाको ज्वालामा उनले घोर अन्धकार महसुश गर्दैं उनले त्यस्तो निर्णय गर्नुपरेको थियो । त्यसो त उनले सधैं आफ्नो उपवासको कारण सार्वजनिक गर्थे । उनले आफैंले त्यो व्रतका शर्तहरू तय गरे र जनतासामु राखे । उनले यसलाई आत्मनिरीक्षण वा आत्मशुद्धिको सबैभन्दा ठूलो माध्यम बनाए । ७८ वर्षीय बृद्ध गान्धी १३ जनवरी १९४८ देखि १८ जनवरी १९४८ सम्म दिल्लीमा आमरण अनशन बसे । त्यसले हङ्गामा नै मच्चियो । १९४८ मा आफ्नो अन्तिम आमरण अनशनमा गान्धीले सम्पूर्ण विश्वलाई दिएको स्पष्ट सन्देश यो थियो कि 'आत्मविश्वासले भरिएको व्यक्ति कहिल्यै डराउँदैन ।' त्यसैगरी, आत्मविश्वासले भरिएको देश पनि डराउँदैन । गान्धीका उपवासको बारेमा विश्वभर व्यापक अनुसन्धान भएको छ र भइरहेको छ ।

अनि जो डराउँदैन, उसको मनमा कसैप्रति घृणा हुँदैन । डर कमजोरीको सङ्केत हो । नैतिक आत्मविश्वासको कमीबाट डर उत्पन्न हुन्छ । स्व नारायणभाई देसाईका अनुसार गान्धीको अन्तिम उपवासलाई केही मानिसले जे सुकै भनुन्, तर सारा संसारले यो विश्वास गर्छ कि गान्धीको अन्तिम उपवासले देशलाई अराजकताको आगोबाट बचाएको थियो । गान्धीले जस्तै उपवास बस्नु सबैको वशको विषय र शक्ति हुँदैन । उपवास बस्नको लागि, व्यक्तिले आफ्ना विश्वासजनबाट अधिकार प्राप्त गर्नुपर्छ; त्यसको लागि, व्यक्तिले आफ्नो सम्पूर्ण जीवन मानिसहो सुख-दुःखमा समर्पित गर्नुपर्छ । स्वतन्त्रतापछि कुनै पनि नेताले त्यसो गर्न सक्दैनथ्यो र गरेनन् पनि ।

गान्धी शान्ति प्रतिष्ठान दिल्लीका अध्यक्ष कुमार प्रशान्तले, गान्धी आफ्नो हत्या हुनुभन्दा एक वा दुई दिन अघि उनले अर्को कठिन काम गर्ने सोचिरहेको घटना सुनाउँछन् । उनी चाहँदैनथे कि भारतको छिमेकमा सधैँको लागि स्थायी शत्रु रहोस् । त्यसकारण, तिनीहरूले मारिएका र पाकिस्तानबाट धपाइएका हिन्दू र सिखहरूलाई फिर्ता लिनेछन्, र मारिएका र यहाँबाट धपाइएका मुस्लिमलाई पाकिस्तानबाट फिर्ता ल्याउनेछन् । त्यसैले उनले सुशीला नायरलाई जिन्नाहकहाँ पठाएका थिए । शर्त थियो, कि उनी हिन्दू र सिखहरूसँग पासपोर्ट र भिसाबिना पाकिस्तान आउन चाहन्छन् । यदि जिन्नालाई यो गलत र गैरकानुनी लाग्यो भने उनले उनलाई पक्राउ गरेर जेल हाल्न सक्थे । जब सुशीला नायर जिन्नाह कहाँ पुगिन्, जिन्नाह त्यस बखत भनेका थिए, तिमी गिरफ्तारीको कुरा गर्छौ, गान्धी पाकिस्तानमा जतिबेला पनि जहाँ चाहन्छन् त्यहाँ आउन वा जान सक्नेछन् । तर म अनुरोध गर्दछु कि यहाँ गान्धीजीको सुरक्षाको जिम्मेवारी पाकिस्तान प्रहरीले लिनुपर्छ किनभने यदि पाकिस्तानमा गान्धीजीलाई केही भयो भने पाकिस्तानको नाम नक्साबाट मेटिनेछ । दुर्भाग्यवश गान्धीले यो गर्नु परेन । तर पाकिस्तान भारतका लागि सधैँको लागि समस्या बन्यो । आज पनि भारतमा गान्धी जस्तैं- बन्ने चाहना र आकांक्षी देखिन्छन् तर कोही उपवास बस्यो भने पनि केही हुँदैन; त्यो अवस्था पनि छैन ।

गान्धीको जतिसुकै विरोध गरे पनि आज कतिपय व्यक्ति गान्धी बन्ने चाहना राख्ने छन् र त्यस्तो चाहना राख्ने सधैँ रहनेछन् । उनी हाम्रो सबैभन्दा ठूलो आदर्श हुन् । सम्पूर्ण संसारको लागि एक आदर्श साबित छन् । यसमा विश्वका लागि हरेक नेताले आफूलाई उनीसँग तुलना गर्छन् । गान्धी वर्तमान भारतसँग जोडिएका र कहिल्यै विस्मृत नहुने पात्र हुन् । हामी विश्वास गर्न सक्दैनौं कि मोहनदास गान्धी १९४७ भन्दा पहिले अस्तित्वमा थिए वा आज ।

त्यसदिन पनि गान्धीको नित्य प्रार्थनाको समय साँझ ५ बजे थियो । तर त्यस दिन गृहमन्त्री बल्लभभाइ पटेल भेट्न आएकाले १५ मिनेट ढिलाइ भएको थियो । कुराकानीको विषय गम्भीर भएकाले पनि उनले भेटघाटलाई अतिरिक्त समय दिए । प्राथनाका लागि जुटेका करिब दुई सय ५० जना धैर्यधारण गरिरहेका थिए ।

भेटघाटपछि उनी नातिनी आभा र मनुको काँधमा हात राखेर प्राथनासभातर्फ लम्किरहेका थिए । सँगसँगै ढिलाइ भएकामा आफ्ना सेविका एवं नातिनीलाई झपार्दै थिए । नातिनीले भनिन्, 'त्यति महत्वपूर्ण व्यक्तिसँग गम्भीर विषयमा छलफल चलेको थियो, कसरी तपाईंलाई प्राथनाको समय भयो भनेर अत्याउन सक्थ्यौं र ?' गान्धीले जवाफ फर्काए, 'नर्सको कर्तव्य बिरामीलाई समयमै औषधि सेवन गराउनु हो, ढिलाइ भयो भने बिरामी मर्न पनि सक्छ ।'

त्यही नै उनको जीवनको अन्तिम संवाद हुन पुग्यो । उनी मञ्चतर्फ उक्लँदै उपस्थित जनको नमस्ते फर्काउँदै थिए । गान्धी तीन-चार सिँढी मात्र के चढेका थिए, नाथुराम गोड्से भीडमा हत्याको तयारीसाथ प्रतीक्षारत रहेछ । उसले केही

बाँकी तीन पृष्ठमा

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाऔं

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (ब्यवस्था) गरौं ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नबिताऔं, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धेरै समय बिताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाऔं ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढ्ने प्रयोग गरौं र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रुपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौं ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौं ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा बिरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरुलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राखेर पर्याप्त घाँस/पराल र दाना दिने गरौं ।
- चिसोको कारण बिरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौं ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी बिरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौं ।
- कोठाभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको ब्यवस्था मिलाऔं।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाऔं ।

अनुरोधकर्ता
तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका, सप्तरी

‘सूचना प्रविधि क्षेत्रबाट मात्रै वार्षिक रु १० खर्ब बढी आम्दानी गर्न सकिन्छ’

काठमाडौँ, १७ माघ (रासस) ।

सूचना प्रविधि क्षेत्रका जानकारहरूले नेपालले सूचना प्रविधि (आईटी) जनशक्ति उत्पादन गर्ने हो भने वार्षिक रु १० खर्बभन्दा बढी आम्दानी गर्न सकिने बताएका छन् । नेपाली कांग्रेसको उद्यमशील र साना तथा मझौला व्यवसायी विकास विभागले आयोजना गरेको सम्मेलनको बिहीबारको समूहगत छलफलमा उहाँहरूले सो धारणा व्यक्त गर्नुभएको हो ।

कांग्रेस केन्द्रीय पार्टी कार्यालय सानेपामा जारी नेपाल ‘स्टार्टअप’ र ‘एसएमई’ सम्मेलनको दोस्रो दिनको ‘उद्यमशीलता र जनशक्ति विकासः आईटी क्षेत्रको लागि तयारी’ शीर्षकको सत्रमा भएको छलफलका वक्ताहरूले आईटीमा थोरै लगानी गर्नसके राम्रो परिणाम हात पार्न सकिने बताएका हुन् ।

इनोभेटिभ नेपाल (आईएनजी) ग्रुपका प्रमुख सुलभ बुढाथोकीले नेपालको आइटी क्षेत्रमा धेरै अवसर भएकाले दक्ष जनशक्ति निर्माणमा लगानी आवश्यक भएको बताउनुभयो । आवश्यकताअनुसार जनशक्ति उत्पादन गर्नसकेमा वार्षिक रु १० खर्बभन्दा बढीको आईटी सेवा निर्यात गर्न सकिने उहाँको भनाइ थियो ।

उहाँले भन्नुभयो, “अहिले हामीले दक्ष जनशक्ति निर्माणको लागि प्रयत्न गरिरहेका छौं । हरेक आईटी कलेजहरूमा कोटा नछुट्याइ सहजै आईटी पढन सकिने व्यवस्था गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गर्नुपर्छ भनेर लविङ गरिरहेका छौं ।” अहिले विश्वभर सबैभन्दा बढी आर्थिक उपार्जनको स्रोत बनेको पर्यटन क्षेत्रलाई पनि आईटीले उछिनिसकेको छ ।

कार्यक्रममा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका डिन प्राडा महानन्द चालिसेले अहिलेको समयमा प्राविधिक शिक्षासहितको व्यवसायिक ज्ञानमा राज्यले ध्यान दिनुपर्ने बताउनुभयो । उहाँले पढाइमा सरकारले प्राविधिक पक्षमा ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख गर्नुभयो । यसका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालयले निरन्तर आफ्नो तर्फबाट काम गरिरहेको पनि उहाँले जानकारी गराउनुभयो । उहाँले थप्नुभयो, “सरकारले नीति त ल्याउँछ तर प्राविधिक क्षेत्रमा विद्यार्थीलाई कसरी जोडने भन्ने बिषय समेटिएको छैन । हरेक संकायमा प्राविधिक र व्यवसायिक सिप सिकाउने गरी पाठ्यक्रम निमार्ण गर्ने र त्यसलाई व्यवहारिक रूपमा लागु गर्न आवश्यक छ ।”

सीनासका कार्यकारी निर्देशक मिर्गेन्द्र कार्कीले परिवर्तनशील समयअनुसार सपना देख्ने, लगानी गर्ने, र प्रयोग गर्ने क्षेत्रलाई छुट्याएर त्यसको ब्रान्डीङसहितको प्रचार गर्न आवश्यक भएको बताउनुभयो । उहाँले देशको भुगोल अनुसारको उत्पादित सामग्रीको राज्यले प्रवर्द्धन गर्न सकेको अवस्थामा समग्र आर्थिक रूपान्तरण गर्न सहज हुने उल्लेख गर्नुभयो ।

योङ इनोभेसनका संस्थापक विभूषण बिष्टले राज्यले आईटी क्षेत्रलाई समेट्ने गरी नीति ल्याएको अवस्थामा अहिलेको तुलानामा पाँच गुणा बढी जनशक्ति उत्पादन गर्न सकिने र त्यहीअनुसार सेवा निर्यात गर्न सकिने बताउनुभयो ।

उहाँले थप्नुभयो, “उद्यमशीलता एक माइन्डसेट हो । उद्यमी र सर्वसाधारण मानिसबीच के भिन्नता छ भने सामान्य मानिसले समस्या देखिरहेको हुन्छ भने उद्यमीले अवसर देखिरहेको हुन्छ । त्यो समस्या समाधान गर्ने प्रयास गरिरहेको हुन्छ । कुनै पनि उद्यमीले त्यसलाई कार्यान्वयन नगरेसम्म त्यो अवसर वा त्यो ‘आइडीया’को मूल्य शून्य नै रहन्छ । शिक्षामा उद्यमशीलतालाई जोड्न आवश्यक छ र उद्यमशीलता पढेको व्यक्तिले मात्रै स्टार्टअप गर्नुपर्छ भन्ने हुँदैन ।”

त्यस्तै खिम्भु टेकका सीईओ कार्भिका थापाले स्टार्टअप सुरु गर्दा आफ्नो रुचीको विषय छानेर काम गर्न सकेको अवस्थामा मात्रै सफलता हात पार्न सकिने बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “सुरुमै उद्यमशील बन्ने आधारको लागि सिप विकास आवश्यक छ । जे विषयमा क्षमता छ, त्यसैका लागि प्रयत्न गनुपर्दछ ।”

कांग्रेस केन्द्रीय कार्यालयमा बुधबारदेखि सुरु भएको सम्मेलनले भर्खरै व्यवसाय प्रारम्भ गर्ने उद्यमी, व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गर्नुका साथै व्यवसायको प्रवर्द्धनसमेत हुने विभागका संयोजक उर्मिला थपलियाको विश्वास छ ।

गान्धीजीको अन्तिम...

झुकेजस्तो गरी गोजीबाट बन्दुक निकालेर गान्धीको छातीमा गोली बर्सायो । गान्धीले अन्तिम समयमा ‘हे राम, हे राम’ मात्र भनिरहे । उनको तत्काल निधन भइहाल्यो ।

देसाईका अनुसार छैटौँ पटकको प्रयासमा उनको हत्या भएको हो । आज त्यही दिन हो, ३० जनवरी । विश्वकै इतिहासमा क्रूर अनि बीभत्स दिनका रूपमा दर्ज छ । सन् १९४८ जनवरी ३० तारिखको साँझ ५:१७ (भारतीय समय) मा गान्धीको अकल्पनीय हत्या भयो । गान्धीलाई मुस्लिम धर्मावलम्बीको पक्षपोषण गरेको आरोप लागेको थियो । उनको हत्यासँग जोडिएको सवालमा भारतमा अहिलेसम्म राजनीति हुँदै अएको छ । गान्धीको हत्याराको पक्षपोषण गर्ने शक्ति (दल) भाजपा अहिले भारतको सत्तामा छ । हत्यारा नाथुराम गोड्से थियो भने योजनाकार वीर सावरकार ।

उनको हत्याको पहिलो प्रयास सन् १९३४ मा पुनाको एक सम्मान समारोहमा गरिएको थियो । तर गान्धी बच्न सफल रहे । दोस्रोपटक सन् १९४४ जुलाई २२ तारिखका दिन गोड्सेले नै आगाखान प्यालेसमा छुरा प्रहार गरेको थियो । तेस्रो प्रयास सन् १९४४ मै सेवाग्राम आश्रममा भएको थियो । दोस्रो प्रयास भएको केही दिनमा फेरि अर्का पात्र माधवराव सदाशिव गोलकर त्यसरी नै छुरा प्रहार गर्दा समातिएको थियो । चौथो प्रयास सन् १९४६ जुन ३० मा फेरि त्यही समूहले प्रयास गरे पनि सफल हुन सकेको थिएन । पाँचौं प्रयास सन् १९४८ जनवरी २० तारिख थियो । दिल्लीस्थित विडला भवनको गान्धीको प्राथनासभामा सुतली बम प्रहार गरिएको थियो । उक्त घटनामा मदनलाल पहवा नामक युवकलाई पक्राउ गरिएको थियो । पहवाको साबिती बयानले गान्धीको हत्यामा उसलाई परिचालन गर्ने व्यक्ति सावरकर नै रहेको पुष्टि हुन्छ ।

३० जनवरी १९४८ मा भारतको स्वतन्त्रता आन्दोलनका नेता एमके गान्धी (महात्मा गान्धी) को नयाँ दिल्लीको बिडला हाउस (अहिले गान्धी स्मृति)को परिसरमा हत्या भएको थियो । त्यसबेलादेखि, जनवरी ३० लाई भारतमा शहीद दिवसको रूपमा मनाइन्छ । गान्धी जीवित छैनन् तर उनको छाप जनजनमा अझै छ । त्यसैले गान्धी भारतको राजनीतिमा अदृश्य शक्ति हुन् । भारतमा जब-जब निर्वाचन हुन्छ, गान्धीका बारेमा बहस हुन्छ ।

उनको हत्यारा नाथुराम विनायक गोडसे थिए, जो अति दक्षिणपन्थी हिन्दू सङ्गठन, हिन्दू महासभाका सदस्य थिए । गोडसेसँगै, हत्या र षड्यन्त्रको लागि अन्य आठ जनालाई अभियुक्त र गिरफ्तार गरिएको थियो । २७ मे १९४८ मा मुद्दा सुरु भयो र अदालतले एक जनाबाहेक सबै प्रतिवादीलाई आरोपित रूपमा दोषी ठहर गऱ्यो । हत्याको षड्यन्त्र र विस्फोटक पदार्थ ऐनको उल्लङ्घनको लागि आठ जनालाई दोषी ठहराइयो । नाथुराम गोडसे र नारायण आप्टेलाई फाँसी दिएर मृत्युदण्डको सजाय सुनाइयो र बाँकी छ जनालाई आजीवन कारावासको सजाय सुनाइयो । (लेखक अहिंसा र गान्धी विषयका अध्यता हुनुहुन्छ ।)

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाऔं

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (ब्यवस्था) गरौं ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नबिताऔं, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धेरै समय बिताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाऔं ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढ्ने प्रयोग गरौं र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रुपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौं ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौं ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा बिरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरुलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राखेर पर्याप्त घाँस/पराल र दाना दिने गरौं ।
- चिसोको कारण बिरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौं ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी बिरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौं ।
- कोठाभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको व्यवस्था मिलाऔं।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाऔं ।

अनुरोधकर्ता

अग्निसाइर कृष्णासवरण गाउँपालिका, सप्तरी

विश्व समाचार

हेलिकप्टर र यात्रुबाहक विमान ठोक्किदा १८ जनाको शव फेला

वासिङ्टन, १७ माघ (रासस/एएफपी) ।

अमेरिकाको वासिङ्टन डिसी नजिकै अमेरिकी एयरलाइन्सको विमान अमेरिकी सेनाको ‘ब्ल्याक हक’ हेलिकप्टरसँग ठोक्किएर दुर्घटना भएको छ । विमानमा ६० जना यात्रु र चार जना चालक दलका सदस्यसहित ६४ जना सवार रहेका थिए । अहिलेसम्म १८ जनाको शव फेला परेको स्थानीय सञ्चारमाध्यमले प्रहरी अधिकारीहरूले उद्धृत गरी जानकारी गराएका छन् । बम्बार्डियर कम्पनीको सीआरजे ७०० विमान विचिटा क्यानकासबाट वासिङ्टनतर्फ जाँदै थियो । अमेरिकी सञ्चारमाध्यमका अनुसार विमान दुर्घटनापछि हावामा दुई भाग भई पोटोम्याक नदीमा खसेको प्रत्यक्षदर्शीले बताएका छन् ।

नदीमा खोजी तथा उद्धार कार्य जारी छ ।स्थानीय समयअनुसार राति ९ बजे वासिङ्टन रेगन नेसनल एयरपोर्ट नजिकै दुर्घटना भएको घटनाको अनुसन्धान सुरु गरिएको छ । दुर्घटनापछि ठूलो संख्यामा आकस्मिक बलका सदस्यहरू विमानस्थलमा पुगेका छन्। घटनास्थलमा १० भन्दा बढी एम्बुलेन्स र ट्रकपनि रहेका छन् । रेगन एयरपोर्टले सामाजिक सञ्जाल एक्समा एक सूचना जारी गर्दै लेखेको छ,,“तत्कालका लागि सबै उडान स्थगित गरिएको छ ।”

एक अमेरिकी सैनिक अधिकारीले अमेरिकी समाचार च्यानल सीबीएसलाई बताएअनुसार दुर्घटनामा परेको हेलिकप्टर अमेरिकी सेनाको ब्ल्याक हक हेलिकप्टर थियो । हेलिकप्टरमा अमेरिकी सेनाका तीन सैनिक सवार थिए । हेलिकप्टरमा कुनै वरिष्ठ अधिकारी थिएनन्, तर त्यसमा सवार सैनिकको अवस्था पनि स्पष्ट छैन ।अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले दुर्घटनापछि सामाजिक सञ्जाल एक्समा एक सन्देश जारी गर्दै भन्नुभएको छ, ’रेगन नेसनल एयरपोर्टमा भएको दुर्घटनाबारे मैले पूर्ण जानकारी पाएको छु । अवस्थाको अनुगमन भइरहेको छ ।” उहाँले यस दुर्घटनामा ज्यान गुमाउनेहरुप्रति दुःख व्यक्त गर्दै अगाडि भन्नुभएको छ, “मृतकका आत्मालाई भगवानले शान्ति प्रदान गरुन् ।”

एक हजार नौं सय प्यालेष्टिनी बन्दी आदानप्रदान हुने

जेरुसेलम, १७ माघ (रासस/एएफपी) ।

इजरायल र प्यालेष्टिनी इस्लामी समूह (हमास)ले गाजा युद्ध अन्त्य गर्ने उद्देश्यले भएको युद्धविराम सम्झौताअन्तर्गत बिहीबार तीन इजरायली र पाँच थाई बन्धकसँग तेस्रो पटक बन्धक/बन्दी आदानप्रदान गर्ने तयारी भएको छ । चौथो आदानप्रदान सप्ताहन्तका लागि तय गरिएको छ । हमासले बुधबार इजरायलले सहायता वितरण रोकेर सम्झौतालाई खतरामा पारेको आरोप लगाएको छ । प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहूको कार्यालयले बिहीबार रिहा हुने तीन जना इजरायली नागरिक अरबेल येहुद, अगम बर्जर र गादी मोसेसको पहिचान गरेको छ ।

बुधबार साँझ एक वक्तव्य जारी गर्दै मोसेस परिवारले ‘हाम्रा प्रिय गादीको पुनरागमनको अद्भुत खबर निकै उत्साहका साथ प्राप्त भएको’ जनाएको छ । जनवरी १९ मा लागू भएको युद्धविराम सम्झौता अनुसार सन् २०२३ को अक्टोबर ७ मा हमासले गरेको आक्रमणका क्रममा इजरायलबाट बन्धक बनाइएका व्यक्तिहरूको रिहाइका लागि बदलामा इजरायली हिरासतमा रहेका एक हजार ९०० व्यक्तिहरू (अधिकांश प्यालेस्टिनी) लाई रिहा गर्ने सहमति भएको छ । हमासले हालसम्म सात जना इजरायली बन्धकलाई रिहा गरिसकेको छ भने बदलामा इजरायलले २९० जना प्यालेस्टिनी कैदीलाई रिहा गरेको छ । ‘प्यालेस्टाइन प्रिजनर्स क्लब एड्भोकेसी ग्रुप’का अनुसार हमासले तीन जना इजरायलीलाई बिहीबार रिहा गर्दा बदलामा इजरायलले ११० जना प्यालेष्टिनी कैदीलाई रिहा गर्न लागेको हो । नेतन्याहूको कार्यालयले शनिबार हुने अर्को अदलाबदलीमा थप तीन जना इजरायली नागरिकलाई रिहा गरिने जनाएको छ ।

इजरायली बन्धक बर्जरलाई रेडक्रसको जिम्मा लगाइयो

जेरुसेलम, १७ माघ (रासस/एएफपी) ।

प्यालेस्टिनी लडाकू समूह (हमास)ले इजरायली महिला बन्धक अगम बर्जरलाई बिहीबार सुपुर्दगी गरेको छ । गाजा युद्ध अन्त्य गर्ने उद्देश्यले भएको युद्धविराम सम्झौताअन्तर्गत तीन इजरायली र पाँच थाई बन्दीलाई बिहीबार रिहा गर्ने योजना अनुसार नै उहाँलाई रिहा गरिएको हो । अन्य दुई इजरायली र पाँच थाई बन्धकलाई पनि आजै रिहा गरिनेछ । उत्तरी गाजा पट्टीको जबालियाको एक मञ्चमा हमास लडाकूहरूले परेड गरेपछि सैन्य पोशाकमा सजिएका बर्जरलाई रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय समितिलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो। इजरायली सेनाले बर्जर इजरायल फर्किएको र उहाँको ‘प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षण’ पछि परिवारको जिम्मा लगाइने बताएको छ ।

यसअघि प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहुको कार्यालयले बिहीबार रिहा हुने तीन जना इजरायलीहरू आर्बेल येहुद, बर्जर र गादी मोसेस रहेको जनाएको थियो । हमास र सहयोगी लडाकू समूह इस्लामिक जिहादका स्रोतहरूले जबालिया शरणार्थी शिविर र खान युनिसमा हुने बताएको बन्धक आदानप्रदानको औपचारिक कार्यक्रम अघि इस्लामिक जिहाद समूहले मोसेस र येहुदले एकअर्कालाई अँगालो हालेको र मुस्कुराइरहेको भिडियो फुटेज प्रसारण गरेको थियो ।

सिरहाका तीन अस्पताललाई स्वास्थ्य उपकरण सहयोग

दैनिक समाचारदाता
सिरहा, १७ माघ ।

यहाँका तीन अस्पताललाई करोडौं मुल्य बराबरका स्वास्थ्येस सामग्री तथा उपकरण प्राप्त भएको छ । 'हेल्पिङ ह्याण्ड फर रिलिफ एन्ड डेभलपमेन्ट' नामक गैरसरकारी संस्थाले ती अस्पताललाई स्वास्थ्य सामग्री प्रदान गरेको हो ।

स्वास्थ्य सामग्री प्राप्त गर्नेमा जिल्लाको धनगढीमाई नगरपालिका–९ स्थित नैनपुर अस्पताल, सुखीपुर नगरपालिका-८ स्थित आधारभूत अस्पताल र अर्नमा गाउँपालिका-१ महनौरस्थित महनौर अस्पताल रहेका छन् । संस्थाले बुधबार तीन वटै पालिकाका प्रमुखसहित जनप्रतिनिधि, समाजसेवी तथा स्वास्थ्य कर्मचारीको उपस्थितिमा विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरी समग्री हस्तान्तरण गरेको थियो ।

स्थानीय समुदायलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच र सुधारमा योगदान पुऱ्याउने उदेश्यसहित आफ्नो संस्थाले सिरहासहित देशका अन्य जिल्लामा पनि स्वास्थ्य उपकरण, औषधीजस्ता समग्री सहयोग गर्दै आएको 'हेल्पिङ ह्याण्ड फर रिलिफ एन्ड डेभलपमेन्ट' नेपालका महासचिव मो मेराज खानले बताए ।

"यस संस्थाले विशेषगरी दलित, अति विपन्न र आर्थिक रूपमा कमजोर समुदायका नागरिकलाई प्रत्यक्षरूपमा लाभ पुर्याउने उद्देश्यसहित सरकारी अस्पताललाई प्राथमिकतामा राखेर सहयोग गर्दै आइरहेको छ", महासचिव खानले भने, "त्यसैअनुरूप यहाँका अस्पताललाई स्वास्थ्य सामग्री हस्तान्तरण गरिएको हो ।"

महासचिव खानले अमेरिकन सहयोगमा सञ्चालित यस परियोजना मधेश प्रदेशका सिरहा, महोत्तरी र सर्लाहीसहित देशभरका ४२ जिल्लामा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि लगायतका क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिँदै सामाजिक सेवाका कार्यमा सक्रिय रहँदै आएको जानकारी दिए । संस्थाले दिएका सामग्री तथा उपकरणले अस्पतालको सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण सहयोग पुग्ने अस्पताल प्रशासनले जनाएको छ ।

रंगिन काउलीतर्फ ...

भन्दा अन्य रंगका काउलीको मुल्य भने मंहगो रहेको छ । सेतोको १० देखी २० र हरियोको ३० देखी ४० प्रति किलो मुल्य रहेकोमा बाँकी तीन रंगका काउलीको भने ८० देखी ९० रुँपैयासम्म प्रति किलो मुल्य रहेको छ ।

तरकारी व्यवसायी भूपेन्द्र यादवले रंगीचंगी आकर्षक काउली हेर्न र मोवाइलमा फोटो खिच्ने सर्वसाधारणको भीड समेत लाग्ने गरेको सुनाए । उनले रंगीन काउलीका लागि भारतबाट काउलीको विऊ झिकाएर खेतीपाती गरेको र उत्पादन खर्च बढ्न जाँदा रंगीन काउलीको मूल्य बढी राख्नु परेको सुनाए ।

सप्तरकिो तुलनामा सिराहाका किसानहरुले विभिन्न रंग र फरक स्वादका काउली फलाउन थालेको र यहाँका कतिपय तरकारी व्यवसायी सिराहाको गोलबजारबाट उक्त रंगी चंगी काउली खरिद गरेर ल्याई बिक्री गर्न थालेको तरकारी व्यवसायीहरुको भनाई छ ।

सुमो दुर्घटनामा एकै परिवारका तीनजनाको मृत्यु

खोटाङ, १७ माघ (रासस) ।

दिक्तेलबाट बिरामी लिएर काठमाडौँ जाँदै गरेको सुमो ओखलढुङ्गाको मानेभञ्ज्याङ गाउँपालिका-७ टोक्सेलस्थित भँडारेखोलामा दुर्घटना हुँदा तीनजनाको मृत्यु भएको छ ।

केपिलासगढी गाउँपालिका-३ बास्पानीकी ५६ वर्षीया माया गुरुङ, उहाँका छोरा २८ वर्षीय पुजन गुरुङ र दिक्तेल रूपाकोट मझुवागढी नगरपालिका-१२ जालपा निवासी मायाकी बहिनी ४५ वर्षीया तारा गुरुङ गुरुङको घटनास्थलमै मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय खोटाङले दिएको जानकारीअनुसार पूर्व खोटाङ यातायात प्रालिको ना १ ज ६४२१ नम्बरको सुमो दिक्तेलबाट बुधबार साँझ करिब ७:३० बिरामी लिएर काठमाडौँ हिँडेको थियो । आगलागीमा परी गम्भीर घाइते हुनुभएकी माया गुरुङलाई लिएर काठमाडौँ जाँदै गरेको सुमो गएराति दुर्घटना भएको हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ ।

मध्यपहाडी लोकमार्गमा पर्ने भँडारेखोलामा बिहीबार बिहान करिब ६:३० बजेको समयमा सुमो दुर्घटनाग्रस्त अवस्थामा स्थानीयले देखेपछि ट्राफिक प्रहरी कार्यालय हर्कपुरलाई जनकारी दिएका थिए । सुमो चालक सुनसरी जिल्ला इनरुवा नगरपालिका निवासी २२ वर्षीय अनिल पण्डित भने भेटिएका छैनन् । उनी फरार रहेको हुनसक्ने प्रहरीको अनुमान छ ।

सुमोमा चालकसहित चारजना मात्रै सवार रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय खोटाङका प्रहरी निरीक्षक मोहन पोखरेलले जानकारी दिनुभयो । "सुमो दुर्घटनाका बारेमा बिहीबार बिहानमात्र जानकारी प्राप्त भयो । घटनाको बारेमा थप अनुसन्धान गर्न जिल्लाबाट प्रहरी टोली परिचालन गरिएको छ", उहाँले भन्नुभयो, "चालक भेटिएका छैनन् । दुर्घटनाको कारण खुल्न सकेको छैन ।"

उपचारमा पठाइएका बिरामीसहित एकै परिवारका तीनैजनाको मृत्यु भएको खबरले आफन्त तथा गाउँले शोकमा परेका छन् ।

सामाजिक सञ्जालसम्बन्धी विधेयक सञ्चारक्षेत्रसँग छलफल गरेर ल्याइने

काठमाडौँ, १७ माघ (रासस) ।

नेकपा (एमाले)का कार्यवाहक महासचिव प्रदीप ज्ञवालीले सामाजिक सञ्जाल सञ्चालन, प्रयोग तथा नियमनसम्बन्धी विधेयक संसद् र सञ्चारक्षेत्रसँग छलफल गरी प्राप्त सुझावका आधारमा परिमार्जन गरिने बताउनुभएको छ ।

प्रेस चौतारी नेपाल ललितपुरको बिहीबार छैटौँ जिल्ला अधिवेशन उद्घाटन गर्दै उहाँले सामाजिक सञ्जाललाई मर्यादित बनाउनकै लागि सामाजिक सञ्जाल सञ्चालन, प्रयोग तथा नियमनसम्बन्धी विधेयक ल्याउन लागिएको जानकारी बताउनुभयो ।

उहाँले सामाजिक सञ्जाल स्वच्छ मनोरञ्जन र सूचना आदानप्रदानको थलो बन्नुपर्ने बताउनुभयो । तथ्यमा आधारित भएर जसको पनि पर्याप्त आलोचना गर्न पाइने तर जिउँदो मानिसलाई श्रद्धाञ्जली दिनेजस्ता कार्यलाई स्वीकार्न नसकिने उहाँको भनाइ छ ।

कार्यवाहक महासचिव ज्ञवालीले आफ्नो पार्टी सधैँ प्रेस स्वतन्त्रताको पक्षमा रहेको स्पष्ट पार्दै लोकतन्त्रले जनताको जीवनमा पनि परिवर्तन ल्याउने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा प्रेस चौतारी नेपालका उपाध्यक्ष राजेश राई, महासचिव हिरामान लामालगायतले सामाजिक सञ्जाललाई व्यवस्थित बनाउने नाममा प्रेस स्वतन्त्रता हनन गर्न नहुने बताउनुभयो ।

अधिवेशनले नवीन लुईंटेलको अध्यक्षतामा १३ सदस्यीय नयाँ कार्यसमिति चयन गरेको छ । कार्यक्रममा नेपाल प्रेस डटकमका प्रधानसम्पादक मात्रिका पौडेल र सञ्चारकर्मी विष्णु कल्पितलाई प्रेस चौतारी क्रियाशिल पत्रकारिता पुरस्कार प्रदान गरिएको छ ।

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाऔं

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (ब्यवस्था) गरौं ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नबिताऔं, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धेरै समय बिताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाऔं ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढ्ने प्रयोग गरौं र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रुपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौं ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौं ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा बिरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरुलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राखेर पर्याप्त घाँस/पराल र दाना दिने गरौं ।
- चिसोको कारण बिरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौं ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी बिरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौं ।
- कोठाभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको ब्यवस्था मिलाऔं।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाऔं ।

अनुरोधकर्ता
राजगढ गाउँपालिका, सप्तरी

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाऔं

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (ब्यवस्था) गरौं ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नबिताऔं, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धेरै समय बिताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाऔं ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढ्ने प्रयोग गरौं र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रुपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौं ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौं ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा बिरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरुलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौं ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राखेर पर्याप्त घाँस/पराल र दाना दिने गरौं ।
- चिसोको कारण बिरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौं ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी बिरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौं ।
- कोठाभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको ब्यवस्था मिलाऔं।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाऔं ।

अनुरोधकर्ता
हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका, सप्तरी

एचपिभी खोप सेवा सञ्चालनमा विद्यालयको महत्वपूर्ण भूमिका : शिक्षामन्त्री

काठमाडौँ, १७ माघ (रासस) ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्री विद्या भट्टराईले किशोरीलाई लगाउन थालिएको पाठेघरको मुखको क्यान्सरविरुद्धको एचपिभी खोप सेवा सञ्चालन र कार्यान्वयनमा विद्यालयको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको बताउनुभएको छ ।

बिहीबार उहाँले भिडियो सन्देश जारी गरि पाठेघरको मुखको क्यान्सर रोगविरुद्ध दिइने एचपिभी खोपका बारेमा विद्यालयका शिक्षक-शिक्षिका र विद्यार्थीमार्फत घरपरिवारसम्म सन्देश प्रवाह गर्न भूमिका निर्वाह प्रदान गर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभएको छ ।

सन्देशमा मन्त्री भट्टराईले विद्यालय केन्द्रित खोप केन्द्रबाट दिइने भएकाले लक्षित किशोरी सबैले आ-आफ्नो विद्यालय वा नजिकैको विद्यालयमा सम्पर्क गरेर खोप लगाउन अनुरोधसमेत गर्नुभएको छ । सरकारले यही माघ २२ देखि आगामी फागुन ६ गतेसम्म कक्षा ६ देखि १० सम्मका सबै छात्रालाई र विद्यालय नजाने १० देखि १४ वर्ष सम्मका किशोरीलाई खोप अभियान सञ्चालन गर्दैछ ।

आगामी वर्षदेखि पाठेघरको मुखको क्यान्सरविरुद्धको खोप नियमित खोप सेवामा समावेश गदै कक्षा ६ का छात्रा र विद्यालय नजाने १० वर्ष उमेरका किशोरीलाई दिइने सरकारको तयारी छ । नेपालमा महिलामा हुने क्यान्सरमध्ये पाठेघरको मुखको क्यान्सर दोस्रो स्थानमा रहेको र क्यान्सरबाट महिलाको मृत्यु हुनेमा पाठेघरको क्यान्सर पहिलो कारण भएको तथ्य विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनको पछिल्लो प्रतिवेदनले देखाएको छ ।

प्रकाशक : नवीनकुमार गुप्ता (९८५२८२०५८४, ९८०३२८३११५), **सम्पादक :** अनिलकुमार अनल (९८४२८३४९१७), **सहसम्पादक :** दीपककुमार गुप्ता (९८४१५१३२९९), **लेआउट :** संजय शेखर,
मुद्रण : न्यू नवीन प्रेस, राजविराज, फोन : ०३१-५३०७६८ (कार्यालय), **इमेल :** *rajbirajdainik@gmail.com*, **वेवसाइट :** *rajbirajdainik.com.np*